

Petäjäveden seurakunnan metsien ja vesialueiden ympäristön- ja riistanhoidon suunnitelma

Pentti Valkeajärvi, Osmo Neijonen, Erkki Pirkkalainen
Keijo Ekman, Lauri Ijäs ja Heimo Tanner

Petäjäveden Erämiehet r.y./Petäjäveden riistanhoitoyhdistys

Petäjävesi 1998

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
1. JOHDANTO	4
2. AINEISTO JA MENETELMÄT	4
2.1. Maastokartoitus	4
2.2. Riistakartoitukset	5
3. KARTOITUKSEN TULOKSET JA HOITO-OJEET	5
3.1. Mainittavia kohteita 80 kuviolla	5
3.2. Suot	7
3.3. Vanhat metsät	8
3.4. Metso	8
3.5. Teeri	9
3.6. Pyy	9
3.7. Riekko	10
3.8. Vesilinnut	10
3.9. Metsäjänis	11
3.10. Hirvi	11
3.11. Tampinkierros	11
4. SUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN	11
5. TEERIJÄRVENSUON ”RIISTANTUTKIMUSASEMAN” JULKAISUT	12
6. KIITOKSET	14
LIITTEET	14

Tiivistelmä

Selvitysalue käsitti Petäjaveden seurakunnan omistamaan Tähtiniemen tilaan kuuluvan Urrianperällä sijaitsevan noin 500 hehtaarin maa-alueen. Alueella sijaitsee Teerijärvensuon luonnonuojelualue sekä Tampinkierroksen luonto- ja riistapolku. Järven rantaa alueella on yli kolme kilometriä ja puroja 2,5 kilometriä. Metsien ikärakenne painottuu voimakkaasti nuoriin metsiin. Alueella on tehty 1970-luvulta alkaen intensiivistä kanalintutkimusta ja riistaeläinkantojen kartoitusta.

Tämän selvityksen tavoitteena oli erilaisten luontoarvojen kartoittaminen painottuen riistan elinympäristöihin. Kuviokohtainen maasto-kartoitus tehtiin kesällä 1996. Metsätaloussuunnitelman mukaisia metsikkökuvioita alueella on 181. Huomionarvoisia kohteita havaittiin 80 kuviolta. Useimmissa tapauksissa kyse on yksittäisistä puista (esim. aihkimänty). Merkittäviä maisemakohteita havaittiin 36 kuviolta käsittäen pääasiassa rantoja ja jäkäläkallioita. Rannoille tulisi jättää hakkuissa suojavyöhyke ja metsäkoneilla tulisi välttää ajamista jäkäläkallioilla. Luonnontilaisia suokuvioita ilmeni kaksi (2,3 ha) ja säilyttämisen arvoisia soita yhteensä 13 (35 ha). Kunnostusojitus kannattaisi jättää monessa tapauksessa tekemättä puuston huonon kasvun vuoksi. Yksi kanahaukan pesäpuu on tiedossa alueella. Haavikoita ja lepikoita alueella on erittäin vähän.

Riistaeläinkantojen tulevaisuus näyttää Urrianperän alueella melko hyvältä mitä tulee metsien kehitykseen lähimmän parinkymmenen vuoden aikana. Teerelle riittää pitkäksi aikaa sen tarvitsemia nuoria metsiä. Teerien talviruokintaa alueella on harrastettu vuodesta 1973 lähtien, ja sitä on tarkoitus jatkaa erityisesti tutkimussyistä. Metsien varttuessa myös metson elinympäristöt elpyvät hyvää vauhtia. Tällä hetkellä alueella on kaksi metsojen asuttamaa elinaluetta. Toiseen niistä, Tampinpuron ja Oratin väliseen nuoreen metsään, metsot ovat siirtyneet vasta parin viime vuoden aikana. Uuden metsonsoitimen syntyminen on mahdollista lähivuosina juuri tälle alueella. Tällöin soidinpaikalle tulisi laatia tarkempi hoito-ohjelma. Hyviä pyy-ympäristöjä alueella on niukasti. Pyiden viihtyvyyttä voidaan lisätä säästämällä lepikoita taimikoita raivattaessa. Myös alikasvoskuusista kehittyvä suoja ensiharvennusten jälkeen vaikuttaa oleellisesti pyiden tulevaisuuteen lähi vuosikymmeninä. Riekon elinmahdollisuudet ovat kaventuneet laajojen taimikoiden ja ojitettujen soiden kasvettua osittain umpeen. Teerijärvensuon merkitys riekolle onkin entisestään korostunut. Vesilintujen pesimäaikaista häirintää tulisi välttää Teerijärven ja Oratin parhaimmilla lintupaikoilla välttäen esim. rantarakentamista. Myös Väljoessa ja osassa Tampinpuroa vesilinnut viihtyvät. Jäljellä olevien vanhojen metsien hakkuista olisi hyvä pitkittää, jotta ympäristön nuoret metsät ehtivät kasvaa ja tarjota korvaavia elinympäristöjä.

Alueella on vakiintunut jänis- ja hirvikanta. Jänisten talviruokintaa on järjestetty vuosittain n. 15 kohteeseen. Mainittavia hirvituhoja ei kartoituksessa havaittu. Ketun tai mäyrän luolia alueelta ei löydetty. Tampinkierroksen luontopolun metsätaloussuosuksilla toivotaan vältettävän järeitä toimenpiteitä ja hakkuutähteiden raivaaminen polun välittömästä läheisyydestä olisi retkeilijän mieleen.

Raportissa on annettu ohjeita metsien käsittelyyn lajikohtaisesti sekä kuvioittain. Yhteydenpitoa seurakunnan metsien hoidosta vastaavan metsänhoitoyhdistyksen ja metsästysseuran haltijana olevan metsästysseuran kesken toivotaan.

Petäjaveden Erämiehet r.y. ja Petäjaveden riistanhoitoyhdistys tekivät hankkeesta seurakunnalle ja rahoittajille aloitteen ja vastasivat raportoinnista. Keski-Suomen ympäristökeskus sekä Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus rahoittivat maastotyöt. Keski-Suomen riistanhoitopiiriltä saatiin myös taloudellista tukea.

1. Johdanto

Metsien monimuotoisuuden ja moninaiskäytön huomioon ottavat periaatteet ovat 1990-lvulla nopeasti yleistyneet metsätaloudessamme. Tämä on ilahduttava suunta itse luonnon ja myös sen kestävä käytön kannalta. Myös riistan elinympäristöjä nykyinen pehmeämpi metsänhoito kohtelee entistä ystävällisemmin, jos puheista päästään toteutuksen asteelle. Yleisen linjanmuutoksen lisäksi riistaväki voi omalla paikallisella tietämyksellään auttaa maanomistajia huomaamaan tärkeät luontokohteet, tässä tapauksessa erityisesti riistalle tärkeät avainbiotoopit.

Kartoituksemme rajoittuu Urrianperällä sijaitsevaan seurakunnan maa-alueeseen (Tähtiniemi 5:203), jonka pinta-ala on noin 500 ha. Tällä alueella sijaitsee yksi Petäjäveden merkittävimmistä luontokohteista, Teerijärvensuon luonnonsuojelualue ja siihen liittyvä Tampinkierroksen luonto- ja riistapolku. Alue on karusta yleisilmeestä huolimatta luonnoltaan kohtalaisen monipuolinen monien pienvesien ansiosta. Urrianperän alueen riistakantojen tuntemus on luultavasti parempi kuin millään muulla vastaavankokoisella alueella maassamme. Tieto perustuu yli kaksikymmentä vuotta kestäneeseen kansainväliseen teeritutkimukseen sekä Petäjäveden Erämiesten kolmekymmenvuotiseen vuokrasuhteeseen metsästysoikeuden haltijana. Teeri- ja jäniskantojen ruokinta on alueella tehokasta, ja riistakantojen arviointi perustuu moniin, osin itse kehitettyihin menetelmiin.

Tämän selvityksen tavoitteena on edistää ja helpottaa riistan- ja ympäristönhoitoon liittyvien asioiden huomioon ottamista Petäjäveden seurakunnan metsien ja vesialueiden käytössä. Urrianperän aluetta on myös mahdollista kehittää riistan- ja ympäristönhoidon mallialueeksi monipuolisen luontotiedon ja toimintojen ansiosta. Hankkeen päärahoittajat olivat Keski-Suomen ympäristökeskus, Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus sekä Keski-Suomen riistanhoitopiiri.

2. Aineisto ja menetelmät

2.1. Maastokartoitus

Alueen kartoituksessa käytettiin hyväksi Petäjäveden metsänhoitoyhdistykseltä saatuja seurakunnan maiden kuviokarttoja. Urrianperän alue on niissä jaettu kahteen osaan, joista käytetään tunnuksia VI ja VII. Rajana on Tampinpuro. Pohjoispuoli on kuutosaluetta ja eteläpuoli seiska-aluetta. Edellisessä on numeroituja kuvioita 67 ja jälkimmäisessä 114. Kuvioita käytiin siten läpi yhteensä 181. Teerijärvensuon luonnonsuojelualue ei sisälly tarkasteltujen kuvioiden joukkoon.

Osmo Neijonen ja Erkki Pirkkalainen kävivät tutkittavan Urrianperän alueen läpi kuvio kuviolta kesän ja syksyn 1996 aikana. Havainnot kirjattiin tätä varten suunnitellulle lomakkeelle, joka täytettiin jokaiselta kuviolta (liite 1). Huomiota kiinnitettiin erityisesti luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaisiin kohteisiin ja yksityiskohtiin kuten puuyksilöihin (kolopuut, kelot, hakomismännyt, petolintujen pesäpuut), erityismetsiköihin (haavikot, lepikot, katajikat), maisemallisesti kauniisiin kohteisiin (rannat, kalliot, jäkäläköt) sekä soihin ja niiden ojitustilanteeseen. Lisäksi etsittiin luolastoja ja arvioitiin rantojen merkitystä vesilintujen elinympäristöinä. Kaikki havainnot riistaeläimistä kirjattiin muistiin.

2.2. Riistakartoitukset

Seurakunnan maiden riistakantojen runsauden ja elinympäristöjen tuntemus perustuu erityisesti seuraaviin tutkimuksiin ja seurantoihin: 1) teerikannan seuranta talviruokinnan yhteydessä vuodesta 1973 lähtien aluksi Oratin rannalla ja vuodesta 1976 Teerijärvensuolla, 2) teeren ja metson soidinpaikkojen kartoitus, 3) teerien soidinlaskennat vuodesta 1973, 4) teerien soidintutkimukset (Matti Hovin ja Pekka Rintamäen väitöskirjat Jyväskylän yliopistoon), 5) radiolähettimiin perustuvat tutkimukset ruokittujen ja ruokkimattomien teerien pesintämenestyksestä ja elinympäristövaatimuksista, 6) riistan kolmiolaskennat ja 7) metsästysaikaisten kanalinthavaintojen kirjaaminen kartalle.

Teerien talviruokinnan kannattavuustutkimuksen mukaan muutaman vuoden takainen loppuarvio oli, että ruokinnasta saatu pieni hyöty menetetään petotappioiden johdosta, jotka kasvavat ruokintapaikan lähistöllä (Valkeajärvi & Ijäs 1994, Suomen Riista 40). Toisin sanoen ruokinnan ja hyvän soittimen paikalle houkuttelemat naarasteeret joutuvat erityisesti kanahaukan saalistuksen kohteeksi, eikä pesintämenestys kohoa vertailualueita kummemmaksi. Myös pesätappiot ovat viime vuosina olleet suuria, eikä teerikanta ole päässyt elpymään. Tilanne ei kuitenkaan poikkea merkittävästi Keski-Suomen yleistilanteesta. Pitkäaikaista ruokintaa ja seurantaa on tarkoitus jatkaa Teerijärvensuolla.

Merkittävin aineisto teeren elinympäristövaatimusten kannalta on kertynyt telemetriatutkimuksista, joissa teeriä on seurattu radiolähettimien avulla. Vuosina 1988-1997 naarasteeriä on merkitty lähettimillä lähes 200. Niinpä teerien pesimä- ja poikumaastoista onkin todella yksityiskohtaista tietoa.

Teeren soidinpaikat on tunnettu Urrianperältä 1970-luvun alusta lähtien keväisten kartoitusten ansiosta. Metson soidinpaikkojakin on etsitty seurakunnan mailta, mutta tuloksetta. Lähimmät soidinpaikat ovat runsaan kilometrin päässä.

Valtakunnalliseen laskentaverkostoon kuuluvan Urrianperän riistakolmion Petäjäveden Erämiehet on hoitanut vuodesta 1988 lähtien. Kolmioreitiltä (12 km) kanalinnut lasketaan elokuussa ja riistan lumijäljet talvella. Lisäksi parina viime vuotena on arvioitu kanalinthujen runsautta ja selvitetty niiden esiintymisalueita syksyisten metsästysretkien yhteydessä merkitsemällä kaikki havainnot kartalle koko Urrian metsästyslohkolla. Erämiehet lienee ensimmäisten metsästysseurojen joukossa tätä menetelmää käyttämässä.

3. Kartoituksen tulokset ja hoito-ojeet

3.1. Mainittavia kohteita 80 kuviolla

Huomioon otettavia luontokohteita löytyi 80 kuviolta (44 % kuvioista). Valtaosin kyse oli yksittäisistä puista, mutta kirjatuiksi tuli myös lukuisia rantaan rajoittuvia kuvioita tai suopainanteita (taulukko 1, liite 2a,b). Yksittäisistä puista löydettiin eniten aihkimäntyjä, n. 50 kpl kymmenellä eri kuviolla. Kolopuita löytyi vain viideltä kuviolta. Merkittäviä maisemakohteita löytyi 36 kuviolta. Pääosin kyse oli kauniista jäkäläkallioista tai rantamaisemasta. Säilyttämisen arvoisia soita löydettiin 15 kuviolla. Ojittamattomia suokuvioita niistä oli kaksi. Järvenrantaa kertyi 13 kuviolle runsaat kolme kilometriä. Purojen yhteismittaa 23 kuvion alueella on noin 2,5 kilometriä.

Taulukko 1. Yhteenveto kartoituksen tuloksista ja yleisluontoinen hoitosuositus

Erikoispuut	Kuvioita	Puuyksilöitä	Hoitosuositus
Kolopuut, kelot, tms.	5	>20	Jätetään pystyyn, jättöpuita aukkoihin kehittymään uusiksi kolopuiksi ja keloiksi.
Hakomismännyt	0	0	Jätetään pystyyn, jos havaitaan
Aihkimännyt	10	50	Jätetään pystyyn
Petolintujen pesäpuut	1	1	Kanahaukka; kuvion avohakkuuta pitkitetään
Vanhat haavat	0	0	Jätetään pystyyn, jos havaitaan
Metsiköt ja kasvillisuus	Kuvioita	Tyyppi	Hoitosuositus
Alikasvos merkittävää	4	Kuusikko, jäkälä	Raivausta rajoitustasi, jätetään raivaamattomia kohtia
Kalliot	10	Jäkäläkallioita	Koneiden käyttöä tulisi välttää ajourien vuoksi
Lepikoita	2	Yksittäisiä ryhmiä	Jätetään harventaen ryhmiin
Haavikoita	2	Pieniä ryhmiä	Jätetään harventaen ryhmiin
Muita	5	Jyrkänne	
Suot ja kosteikot	Kuvioita	Tyyppi	Hoitosuositus
Luonnontilaiset suot	2	Räme	Jätetään luonnontilaan
Lähes luonnontilaiset suot	11	Rämeitä, ainakin reunoilla oja	Useimmat kohteet tulisi jättää ojituksen suhteen nykytilaan, tulevissa hakkuissa suurimpia ylispuita säästettävä (ks. kuviot liitteestä 1)
Rantamaisemat	Kuvioita	Järvi/joki	Hoitosuositus
Järvenranta	13	Oratti, Teerijärvi	Reilu suojakaista, jota ei hakata
Puronranta	23	Tampinpuro, Välijoki	Suojakaista, taimikoiden kohdalla harvennusta harkitusti rantaan asti

Kolopuita, pötkelöitä ja keloja löytyi melko niukasti. Pääasiassa niitä esiintyy Tuohimäen lähistön vanhoissa metsissä. Hakkuissa niiden vahingoittamista tulee välttää. Kolopuiden ja kelojen syntyminen tule varmistaa uudistusaloilla jättämällä runsaasti erityisesti koivuja, haapoja ja mäntyjä jättöpuiksi.

Metson hakomismäntyjä tai suuria metsohaapoja ei löydetty, mikä viittaa vähäiseen metsokantaan. Toki hakomismäntyjä alueella kuitenkin on, sillä ainakin Tampinpuron varren nuorissa metsissä metsoja talvehtii, todennäköisesti myös Tuohimäen lähimetsissä. Hakomismännyt tulisi säästää hakkuilta.

Aihkimäntyjä, jotka ovat vähintään 150 vuotta vanhoja kilpikaarnaisia honkia, löytyi yksittäisistä erikoispuista eniten. Komeimmat puut ovat aivan Tampinkierroksen varressa Tampinpuron rannalla. Palkkisuolla on runsaasti pienikokoisia aihkiksi laskettavia mäntyjä. Luonnollisesti Teerijärvensuolta löytyy aihkeja, joita ei tässä ole otettu huomioon. Aihkimännyt tarjoavat oivan pesäpaikan vaikkapa kalasääskelle, jos paikka on rauhallinen.

Petolintujen pesäpuita on tiedossa yksi, kuviolla VII/97 oleva kanahaukan pesä. Sen sijainti on ollut tiedossa yli kymmenen vuoden ajan. Viime vuosina se on kuitenkin ollut käyttämättä. Kanahaukalla on usein pari vaihtopesää. Ehkäpä tämä Tuohimäen pari on pesinyt jossakin muussa lähiseudun pesässä, jota tosin ei ole etsiskelyistä huolimatta löydetty. Kyseisen pesäkuvion hakkuista voisi viivyttää, jos haukka sattuisi palaamaan.

Luolastoja ei löydetty kartoitetulta alueelta. Ketun ja mäyrän tekemiä luolia löytyy kuitenkin lähistöltä, ja uusia luolastoja voi syntyä myös seurakunnan maille. Luolastojen vahingoittamista tulisi välttää metsäkoneilla alueella liikuttaessa.

Lepikoita alueella on niukasti. Eniten yksittäisiä leppiä ja leppäryhmiä on Lehtimäessä (kuviot VI/22 ja VI/23). Lepän urvut ovat pyylle keskeinen talviravinto. Leppiä tulisi hakkuissa säästää.

Haavikoita on alueella lepikoiden tapaan vain parilla kuviolla. Haapa on jänisten ja hirvien suosimaa talviravintoa. Isojen haapojen lehden puolestaan kelpaavat metsolle. Haapoja tulisi säästää lisäämään metsän monimuotoisuutta. Haapatiheiköitä tulisi voida harventaa talvella jänisten ravinnoksi.

Maisemallisesti merkittävimmät kohteet ovat Teerijärvensuo, Teerijärven ja Oratin rannat sekä Tampinpuron ja Välijoen varret. Teerijärvensuo on ollut suojelualue 1980-luvun alkupuolelta lähtien. Järvien ja purojen rannoille tulee jättää hakkuissa kohtuullinen suojakaista kohteen luonteen mukaisesti. Jos avohakkuu on ulottunut rantaan asti, syntyvän taimikon raivaus voidaan myös ulottaa rantaan asti, koska liian tiheä ranta ei ole hyvä retkeilijöille, kalastajille eikä metsästäjille. Tuohimäen ympäristössä on vanhoja metsiä, joista osan soisi säästyvän näytteeksi jälkipolville.

3.2. Suot

Täysin oijittamattomia suokuvioita löydettiin alueelta vain kaksi, kuviot VII/55 (0,5 ha) ja VII/83 (1,3 ha). Ensinmainittu kuvio rajoittuu Teerijärvensuon luonnonsuojelualueeseen, johon se olisi helposti liitettävissä. Lisäksi lähes luonnontilaisia soita havaittiin 11 kuviolla (mainittavia soita yhteensä 35 ha). Kyse on pienialaisista rämeistä, joita useimpia ympäröi ainakin reunaoja. Suurimmalla näistä, Palkkisuolla, 1960-luvulla tehty ojitus ei ole

johtanut toivottuun metsän kasvuun. Muutamat kuvioista sijaitsevat Tampinpuron tai Välijoen varrella, jolloin happamien valumavesien pääsy vesistöön olisi mahdollista, ellei sen torjuntaan kiinnitettäisi erityistä huomiota. Lisäksi pudotuskorkeutta on vain nimeksi, joten valunnan aikaansaanti voi olla vaikeaa.

SUOSITUS. Luonnontilaiset suokuviot tulisi säilyttää luonnontilassa. Lähes luonnontilaisilla soilla (vain reunaosia) ei tulisi tehdä kunnostusojituksia. Mahdollisissa hakkuissa ylispuita tulisi jättää. Liitteessä 3 on esitetty ne kohteet, jotka tulisi säilyttää sellaisenaan tai joiden kunnostusojitus kannattaisi jättää tekemättä (ks. tarkemmin liite 2a ja b).

3.3. Vanhat metsät

Vanhoja metsiä selvitysalueella on eniten Tuohimäen ympäristössä yhtenäisimmän alueen ollessa noin 40 hehtaarin suuruinen (liite 4). Osa alueesta on harvennushakattu viimeisen kymmenen vuoden aikana. Nuorten metsien suuresta osuudesta johtuen näillä vanhojen metsien kuvioilla on merkitystä juuri tällaisesta elinympäristöstä riippuvaisille eläinlajeille. Tällaisia kyseisellä alueella viime vuosina tavattuja lajeja ovat mm. metso, kanahaukka, pohjantikka ja kuukkeli. Näistä kuukkeli on Keski-Suomen oloissa erittäin harvinainen laji. Petäjaveden riistanhoitoyhdistyksen kartoituksen mukaan paikkakunnan ainoat kuukkelit tällä vuosikymmenellä on tavattu juuri Urrianperällä.

SUOSITUS. Vanhojen metsien hakkuista olisi hyvä pitkittää, jotta ympäristön taimikot ehtivät varttua ohi ensiharvennuksen ja tarjota uusia korvaavia elinympäristöjä eläimistöille. Jonkun kuvion jättäminen hakkuiden ulkopuolelle lisäisi alueen monimuotoisuutta.

3.4. Metso

Metson soidinpaikkoja ei esiinny tällä hetkellä (1997) Urrianperällä seurakunnan mailla. Lähin soidinpaikka on runsaan kilometrin päässä. Mustajärven länsipuolisella kankaalla luultavasti oli soidinpaikka vielä 1960-luvulla ennen laajoja hakkuita. Vaikka soidinpaikkoja ei tällä hetkellä olekaan, metson asuttamia elinympäristöjä alueelta kuitenkin löytyy (liite 4 ja 7). Tuohimäen lähistön vanhat metsät sekä Tampinpuron varsi ovat selvästi parhaat metsoalueet seurakunnan mailla. Lähes kaikki Erämiesten tekemät metsohavainnot sijaitsevat näillä alueilla. Tuohimäen ympäristö on siinä määrin hakkuiden pirstoma, että mistään optimialueesta ei ole enää kyse. Uudistushakkuiden edetessä alue edelleen huononee metsojen kannalta. Tampinpuron varren metsät ovat sitävastoin nuorempia ja tulevat säilymään pitkää soveliaana metsomaastona.

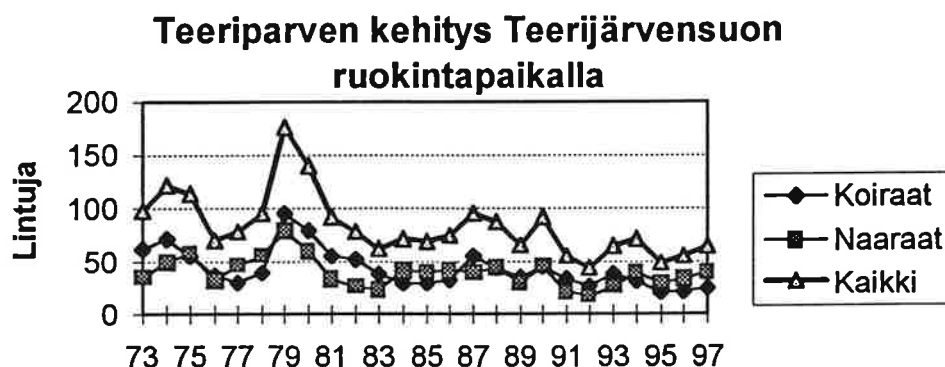
Metson kannalta tulevaisuus näyttää suhteellisen valoisalta, mitä tulee metsien rakenteeseen. Metsien voimakkaan nuorentumisen aiheuttamat haitat metsolle ovat ohittamassa pahimman vaiheen. Metsät ovat nopeasti varttumassa metsolle sopiviksi. Viimeistään ensiharvennuksen jälkeen laajat nuoret metsät soveltuvat metsolle. Tampinpuron varren metsoalue tulee laajenemaan länteen Oratin suuntaan. Ensimmäinen havainto metsopoikueesta tehtiin tällä alueella syksyllä 1997. Mielenkiinnolla odotetaan, syntyykö alueelle aikaa myöten myös soidinpaikka.

SUOSITUS. Lähimmän kahdenkymmenen vuoden aikana nuoret metsät kehittyvät yhä paremmiksi metsometsiksi pääasiassa normaalein metsänhoitotoimenpitein. Tuohimäen ympäristön vanhojen metsien hakkuiden viivyttäminen siihen asti, kunnes lähikuvioden (esim. 48) taimikot varttuvat ensiharvennusikään, edistäisi erityisesti metson viihtyvyyttä. Myös kolopesijöille alue on tärkeä; ainoa merkittävä

”tikkametsä” tutkitulla alueella. Hakkuissa kohtuullisen alikasvoksen säilyminen on metsälle tärkeää (erityisesti Tampinpuron ja Oratin väliset nuoret harvennusmetsät, liite 7). Nuoriin metsiin mahdollisesti syntyvälle metson soidinpaikalle tulisi jo varhaisessa vaiheessa laatia yksityiskohtainen hoitosuunnitelma.

3.5. Teeri

Teeri viihtyy parhaiten nuorissa metsissä, joita alueella on runsaasti. Teeriä esiintyykin säännöllisesti suurimmassa osassa aluetta. Vain Tuohimäen vanhoista metsistä teeriä tapaa harvemmin (liite 5). Teerellä ei olekaan puutetta sopivista elinympäristöistä. Myös soidinapikkoja alueelta löytyy. Merkittävin on tällä hetkellä Teerijärvensuon soidin, minkä vahvistumiseen lähiseudun linturikkaimmaksi soitimeksi talviruokinta on oleellisesti vaikuttanut. Lisäksi Oratin ja Mustajärven jäillä teeret pitävät perinteisesti peliään.

SUOSITUS. Teeren tulevaisuus näyttää kyseisellä alueella valoisalta metsien rakenteen puolesta lähimmän parinkymmenen vuoden aikana (liite 7). Metsien nuorentuminen on ollut eduksi teerelle. Takavuosien koivuviha näkyy selvästi metsien puulajistossa, mutta nykyinen metsien hoito sopii jo paremmin teerelle. Koivuja tulee jättää sekapuiksi ja paikoin puhtaat koivikotkin ovat teerelle mieleen. Teerien suosimaa pesimä- ja poikumaastoa on tällä hetkellä erityisesti Oratin ja Tampinpuron välisillä kankailla, mutta myös muissa nuorissa metsissä ja taimikoissa teeret viihtyvät kesäaikaan. Normaalit metsänhoitotoimet ovat mahdollisia teerien siitä juuri kärsimättä. Pesintäaikaan työskentelyä metsissä tulisi välttää (kaikkien kanalintujen etu).

3.6. Pyy

Parhaana pyymetsänä pidetään nuorta kuusikkoa, jossa on leppiä ja koivuja pyyn talvisiksi ravintopuiksi ja tiheiköitä suojaksi. Erinomaista pyymaastoa tutkimusalueella on jokseenkin vähän. Mainittavia lepikoita löytyi kartoituksessa vain muutamalta kuviolta. Siitä huolimatta pyytä esiintyy harvakseltaan läpi alueen (liite 6). Harventamattomien nuorten männiköiden seassa on jonkin verran lehtipuita, mikä näyttää riittävän pyylle. Pyytiheys on teeren luokkaa, mutta piilottelevampana se jää usein huomaamatta. Parasta aluetta tällä hetkellä on Lehtimäen seutu Oratin rannalla, missä Petäjaveden Erämiesten 1970-luvulla tekemissä taimikon perkauksissa säästettiin lehtipuita, ja vaikutukset näkyvät

nyt. Pyy riippuvuutta kuusikoista on tarpeettomasti korostettu. Nuoret männiköt ovat pyylle aivan kelvollista elinympäristöä ensiharvennukseen asti. Vasta silloin ne käyvät liian suojattomiksi.

SUOSITUS. Pyy tarvitsee tiheitä kuusikoita tai männyntaimikoita suojakseen ja lepikoita ravinnokeksi. Myös koivun urvut kelpaavat pyylle. Leppiä tulee jättää raivauksissa ja hakkuissa runsaasti pystyyn, mieluummin ryhmiin. Alueella on runsaasti ensiharvennuksia lähenteleviä kuvioita, joiden merkitys pyylle vähenee harvennuksen yhteydessä. Uudistushakkuiden myötä uusia alueita tulee vähitellen pyylle sopiviksi, jos niissä suositaan kohtalaista lehtipuiden osuutta.

3.7. Riekko

Urriänperä oli vielä 1970-luvulla vahvaa riekkoaluetta. Laajat avohakkuut ja niitä seuranneet taimikot olivat eduksi lajille, joka suosii melko avoimia maita, varsinkin soita. Oratti-Kotanen-Hietalammi-Mustajärvi-neliössä oli soidintarkkailujen perusteella tuolloin ainakin kymmenen parin reviirit. Riekkopoikueita löytyi alueelta vuosittain useita. Sen jälkeen kanta on vähitellen taantunut johtuen ainakin osittain taimikoiden varttumisesta. Myös leudot talvet ovat olleet valkealle riekolle epäedullisia. Vuosina 1995-1997 riekkoja on havaittu seurakunnan mailla vajaat kymmenen kertaa, joista kaksi on varmaa poikuehavaintoa. Nykyisin riekon tapaa varmimmin Teerijärvensuolta tai Oratin rantarämeiltä sekä metsäteiden varsien pajukoista. Teerien ruokintapaikalla Teerijärvensuolla vieraili parhaimmillaan kaksi eri riekkoa parina talvena 1990-luvun alussa (liite 6).

SUOSITUS. Riekon taantuminen on yleinen ilmiö eteläisessä Suomessa. Merkittävin metsänhoidollinen toimenpide riekon hyväksi on jättää jäljellä olevat luonnontilaiset suot ojittamatta. Lisäksi kunnostusojituksista tulisi luopua niiden soiden kohdalla, jotka tässä raportissa on erikseen mainittu (Liite 1 ja 2). Lajin eteen on metsänhoitotoimin vaikea tehdä mitään merkittävää. Se hyötyy avohakkuista ja viihtyy nuorissa taimikoissa; kaikki hakkuuaukot eivät sitä kuitenkaan miellytä. Talvista lisäravintoa voi tarjota riekolle koivuja kaatamaalla. Se on kuitenkin lähinnä kosmeettinen toimenpide.

3.8. Vesilinnut

Alueen pienvedet soveltuvat yleisimmille vesilinnuillamme heinäorsalle, taville ja telkälle. Niitä alueella myös pesii vuosittain. Oratti ja Teerijärvi ovat tärkeimmät vesilintujärvet erityisesti matalien rantojensa vuoksi, mutta myös rauhallisen sijainti ja vähäinen rantasutus saa sorsat viihtymään. Vesilintuja tapaa usein myös Mustajärvestä, Tampinpurosta, Välijoesta ja Mömmölammentakin. Viime aikoina maassamme taantunut kuikka on säännöllinen asukki Oratilla ja Teerijärvellä; onpa joskus löytynyt pesäkin. Laji on varsin arka häiriöille, ja pesintä epäonnistuu usein helposti.

SUOSITUS. Vesilinnuille mieluisimpia alueita selvitysalueella ovat jokien suistot ja järvien laskukohdat eli luusuat. Oratin eteläpäässä on laajahko matala alue, jossa on melko runsaasti vesikasvillisuutta. Vastaava alue on järven pohjoispäässä (yhtiön omistamaa rantaa). Välijoen suu Teerijärven puolella sekä Tampinpuron alkukohta ovat tärkeitä vesilintujen viihtyvyydelle. Loma-asuntojen rakentamista näiden kohtien läheisyyteen tulisi välttää (liite 6).

3.9. Metsäjänis

Metsäjänis viihtyy talvella parhaiten lehtipuuvaltaisissa tiheiköissä, soiden laitamilla ja peltojen reunamilla, missä riittää haavan, pajun ja koivun silmuja ja kuorta ravinnoksi. Kesällä ravintona ovat ruohovartiset kasvit. Suoja on myös tärkeä tekijä, jotta paikka olisi jäniksen mieleen. Jänikselle mieleisiä elinympäristöjä tutkimusalueella on melko runsaasti metsien nuoresta iästä johtuen. Jäniskanta onkin alueella ollut tiheämpi kuin Keski-Suomessa keskimäärin. Ehkä eniten tähän on vaikuttanut Erämiesten tehokas talviruokinta (heinä, haapa, nuolukivi) sekä pienehkö saaliskiintiö. Seurakunnan mailla on noin 15 vakioitua ruokintapistettä, joissa useimmissa on ruokintakatos heiniä varten.

SUOSITUS. Normaalit metsänhoitotoimet eivät juuri ole ristiriidassa jäniskannan hoidon kanssa. Lehtipuuvaltaisten tiheiköiden raivaamista olisi joissakin tapauksissa hyvä välttää. Toisaalta pitkiksi venähtäneitten pajukoiden raivaus on ajoittain paikallaan.

3.10. Hirvi

Kesäisin hirvien suosiossa ovat varsinkin vesistöjen rannat, talvella jälkiä näkee usein teiden varsilla, missä pajukot kalutaan vuodesta vuoteen. Viime vuosina alueella on talvehtinut muutaman hirven ryhmä, varsinaisesta kerääntymisalueesta ei ole kysymys. Mainittavia hirvivahinkoja alueelta ei kartoituksessa löytynyt, mikä kertoo siitä, että alueen hirvikanta ei ole ravintovaroihin nähden liian runsas. Lisäksi lehtipuusekoitusta on uusimmissa taimikoissa melko runsaasti.

SUOSITUS. Hirven huomioon ottaminen metsätaloudessa ei ole nykypäivänä ongelma; molemmille on eduksi lehtipuusekoituksen säilyttäminen taimikoissa. Hirvikannan säätely tapahtuu metsästyksen kautta.

3.11. Tampinkierros

Teerijärvensuolla ja sen ympäristössä risteilevä Tampinkierroksen luontopolku on muodostunut suosituksi retkikohteeksi. Polku kulkee enimmäkseen suon reunoilla suojelualueen ulkopuolella. Nämä metsät ovat tällä hetkellä varsin nuoria, suurimmassa osassa ensiharvennusta ei ole tehty.

SUOSITUS. Tampinkierroksen varrella olevien metsien käsittelyssä tulisi ottaa huomioon suojelualueen läheisyys ja polulle avautuvat näkymät. Missä polku kulkee melkein kiinni suossa, väliin jäävä puusto tulisi säilyttää luonnontilassa. Myös polun toisella puolella hakkuiden ja raivausten ulottamista polun välittömään läheisyyteen tulisi välttää. Alueilla, missä polku kulkee selvästi talousmetsässä, mahdolliset hakkuutähteet tulisi siirtää kauemmaksi polun varresta. Metsurityötä tulisi suosia polun läheisyydessä. Retkeilijä tulee Tampinkierrokselta hakemaan luonnonrauhaa ja hakkuutähteistä vapaata kaunista metsää.

4. Suunnitelman toteuttaminen

SUOSITUS. Tätä suunnitelmaa tulisi pyrkiä toteuttamaan Petäjäveden seurakunnan, Petäjäveden metsänhoitoyhdistyksen ja Petäjäveden Erämiehet ry:n yhteistyönä. Olisi toivottavaa, että Petäjäveden Erämiehet r.y. metsästysoikeuden haltijana pysyisi ajan

tasalla metsätalouden tulevista tapahtumista kyseisellä alueella ja metsänhoitoyhdistys alueen metsätalouden hoitajana vastavuoroisesti saisi tietoa tiettyjen lajien senhetkisestä esiintymisestä niitä tarvittaessaan. Näin hakkuut, raivaukset ja maanmuokkaukset voidaan suunnitella mahdollisimman vähän luontoa häiritsevästi. Esitetyillä toimenpiteillä turvattaisiin alueen metsien ja vesialueiden kehittyminen riistalle ja muulle eläimistölle suotuisana ja myös maisemiltaan viihtyisinä. Metsätalouden tavoitteista maanomistajan ei juurikaan tarvitsisi tinkiä.

5. Teerijärvensuon "riistantutkimusaseman" julkaisut

Teerijärvensuo lähiympäristöineen on parin viime vuosikymmenen aikana ollut niin kansallisen kuin kansainvälisenkin riistantutkimuksen saralla merkittävä tutkimusalue. Tutkimuskohteena Urriänperällä on ollut ensisijaisesti teeri. Lajin soidin on kiinnostanut Jyväskylän yliopiston ja Suomen Akatemian tutkijoita ja teerien talviruokinnan merkitys Metsästäjien Keskusjärjestöä. Osa tutkimuksista on laitettava myös Erämiesten jäsenten harrastuksen piikkiin. Teerijärvensuon "tutkimusasemalla" tehdystä mittavasta työstä saa jonkinlaisen käsityksen seuraavasta luettelosta, johon on koottu Urriänperän tutkimusalueella kerättyihin aineistoihin perustuvat julkaisut vuoteen 1997 mennessä. Alueella on koottu aineistot myös kahteen väitöskirjaan.

Alatalo, R., Burke, T., Dann, J., Hanotte, O., Höglund, J., Lundberg, A., Moss, R. & Rintamäki, P. 1996. Paternity, copulation disturbance and female choice in lekking black grouse. *Animal Behaviour* 52, s.861-873.

Alatalo, R.V., Höglund, J. & Lundberg, A. 1991. Lekking in the black grouse. - test of male viability. *Nature* 352, s. 155-156.

Alatalo, R.V., Höglund, J. , Lundberg, A. & Sutherland, W.J. 1992. Evolution of the black grouse leks - female preferences benefit males in larger leks. *Behav. Ecol.* 3, s. 53-59.

Alatalo, R.V., Höglund, J., Lundberg, A., Rintamäki, P. & Silverin, B. 1996. Testosterone and male mating success on the black grouse leks. *Proceedings of the Royal Society London Ser B.* 263, s. 1697-1702.

Hovi, M., Alatalo, R.V., Höglund, J., Lundberg, A. & Rintamäki, P. 1995. Lek center attracts black grouse females. *Proc. R. Soc. Lond. (B)* 258, s. 303-305.

Hovi, M., Alatalo, R.V., Höglund, J. & Lundberg, A. 1996. Traditionality of black grouse *Tetrao tetrix* leks. *Ornis Fennica* 73, s. 119-123.

Hovi, M., Alatalo, R.V. & Lundberg, A. 1997. Responses of male and female black grouse to male vocal display. *Ethology* 103, s. 1032-1041,

Hovi, M., Alatalo, R.V. & Rintamäki, P. Habitat differences and variability in the lek mating system of black grouse. *Behaviour* 133, s. 561-578.

Hovi, M., Alatalo, R.V. & Siikamäki, P. 1995. Black grouse leks on ice: female mate sampling by incitation of male competition. *Behav. Ecol. Sociobiol.* 37, s. 283-288.

Höglund, J., Alatalo, R.V. & Lundberg, A. 1990. Copying the mate choice of others? Observations on female black grouse. *Behaviour* 114, s. 221-231.

Höglund, J., Alatalo, R.V. & Lundberg, A. 1992. The effects of parasites on male ornaments and female choice in the lek-breeding black grouse (*Tetrao tetrix*). *Behav. Ecol. Sociobiol.* 30, s. 71-76.

- Höglund, J., Alatalo, R.V., Lundberg, A. & Rätti, O. 1994. Context-dependent effects of tail-ornament damage on mating success in black grouse. *Behav. Ecol.* 5, s. 182-187.
- Höglund, J., Alatalo, R.V., Lundberg, A. & Gibson, R. 1995. Mate choice copying in black grouse. *Animal Behaviour* 49, s. 1627-1633.
- Höglund, J. & Alatalo, R. 1995. Leks. *Monographs in Behaviour and Ecology*. Princeton University Press. 237 s. (kappale: "Black grouse: A case study", s. 122-136.
- Ijäs, L., Nuuja, I., Palokangas, R., Soimajärvi, J. & Valkeajärvi, P. 1978. Body lipid composition in the winter fed and control populations of the wild male black grouse (*Lyrurus tetrix* L.) in autumn and spring. *Comp. Biochem. Physiol.* 60, s. 313-317.
- Ijäs, L. & Valkeajärvi, P. 1975. Kanahaukka teerien talviruokintapaikalla. *Metsästys ja Kalastus* 6/1975, s. 45,67.
- Ijäs, L. & Valkeajärvi, P. 1978. Tuloksia teerien talviruokintatutkimuksista. *Metsästäjä* 27(5), s. 8-9.
- Ijäs, L. & Valkeajärvi, P. 1978. Ruokintapaikat teerikantojen seurantaan. *Metsästys ja Kalastus* 1/1978, s. 24-26.
- Ijäs, L. & Valkeajärvi, P. 1983. Harvinaisia teeriyksilöitä. *Metsästys ja Kalastus* 2/1983, s. 48-50.
- Ijäs, L. & Valkeajärvi, P. 1992. Kanahaukka ja pienpedot teerikannan säätelijöinä. *Metsästäjä* 41(2), s. 46-47.
- Karvonen, E. 1995. Teeren syyssoitimen merkityksestä. Jyväskylän yliopisto. bio- ja ympäristötieteen laitos. Laudatur-seminaari. 8 s.
- Kokko, H., Lindström, J., Alatalo, R. & Rintamäki, P. Queuing for territory positions in the lekking black grouse *Tetrao tetrix*. *Behav. Ecol.* (painossa).
- Marjakangas, A., Valkeajärvi, P. & Ijäs, L. 1997. Do female Black Grouse *Tetrao tetrix* shift nest site after clutch loss? *J. Orn.* 138, s.111-116.
- Rintamäki, P. 1995. Male mating success and female choice in the lekking black grouse. *Biol. Res. Rep.* 45, s. 1-23.
- Rintamäki, P. T., Alatalo, R.V., Höglund, J. & Lundberg, A. 1995. Male territoriality and female choice on black grouse leks. *Anim. Behav.* 49, s. 759-767.
- Rintamäki, P. T., Alatalo, R.V., Höglund, J. & Lundberg, A. 1995. Female mate sampling behaviour of black grouse females (*Tetrao tetrix*). *Behavioral Ecology and Sociobiology* 37, s. 209-215.
- Rintamäki, P. T., Alatalo, R.V., Höglund, J. & Lundberg, A. 1995. Factors determining male mating success on black grouse leks. *Käsikirjoitus*.
- Rintamäki, P. T., Alatalo, R.V., Höglund, J. & Lundberg, A. 1995. Fluctuating asymmetry and mating success in lekking black grouse. *Käsikirjoitus*.
- Rintamäki, P.T. & Karvonen, E. 1995. Effects of autumn lekking on male mating success on black grouse leks. *Käsikirjoitus*.
- Rintamäki, P., Lundberg, A., Alatalo, R. & Höglund, A. Black grouse females mated with attractive males lay more eggs. *Animal Behaviour* (painossa).
- Valkeajärvi, P. 1983. Taimikoiden riistanhoidollinen käsittely seuratasolla. *Metsästäjä* 32(6), s. 18-20.

- Valkeajärvi, P. & Ijäs, L. 1983. Koiraspukuinen naarasteeri Petäjävedellä. Luonnon Tutkija 87(2), s. 75.
- Valkeajärvi, P. & Ijäs, L. 1975. Teerien lentolaskentakokeilu soidinpaikoilta. Metsästäjä 24(4), s. 10-11.
- Valkeajärvi, P. & Ijäs, L. 1984. Kanahaukka saalistajana teerien ruokintapaikalla. Keski-Suomen Linnut 9(4), s. 110-115.
- Valkeajärvi, P. & Ijäs, L. 1984. Kanahaukka ja teerien talviruokinta. Metsästäjä 34(1), s. 42-43.
- Valkeajärvi, P. & Ijäs, L. 1985. Kanalintujen soidin ja pesintä myöhässä. Metästys ja Kalastus 8/1985, s. 31.
- Valkeajärvi, P. & Ijäs, L. 1989. Ruokitun teeriparven elintavoista ja talviruokinnan vaikutuksista. Suomen Riista 35, s. 43-60.
- Valkeajärvi, P. & Ijäs, L. 1994. Ruokittujen ja ruokkimattomien teerien pesintämenestyksen vertailu. Suomen Riista 40, s. 98-109.
- Valkeajärvi, P. & Ijäs, L. 1995. Pesimäkausi meneillään. Miten kehittyvät kanalintukannat. Metsästys ja Kalastus 6/1995, s. 12-13.

6. Kiitokset

Hankkeen toteutumiseen vaikutti oleellisesti maanomistajan Petäjäveden seurakunnan myönteinen suhtautuminen asiaan. Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskuksen sekä ympäristökeskuksen myöntämät työllisyysvarat sekä Keski-Suomen riistanhoitopiirin tuki tekivät hankkeen mahdolliseksi. Petäjäveden metsänhoitoyhdistyksestä Juha Sydänmaalta saatiin kuviokohtaista tietoa alueesta. Pekka Kotamäki osallistui työnjohtotehtäviin ja aineiston tallennukseen. Auvo Hamarus osaltaan vaikutti projektin käynnistymiseen. Kiitokset kaikille hanketta avustaneille.

Liitteet

Liite 1. Luonto- ja riistakohteiden arviointi (lomake)

Liite 2a. Kuvioittaiset erityiskohteet läntiseltä lohkolta (VI). Vain ne kuviot, joista on löytynyt jotakin huomionarvoista.

Liite 2b. Kuvioittaiset erityiskohteet eteläiseltä lohkolta (VII). Vain ne kuviot, joista on löytynyt jotakin huomionarvoista.

Liite 3. Luonnontilaiset tai muuten suojeluarvoa omaavat suot

Liite 4. Metsohavainnot vuosina 1995-1997 ja yli 50 vuotiaat metsikkökuviot

Liite 5. Teerien pesä- ja poikuehavainnot vuosina 1995-1997

Liite 6. Pyyn poikuehavainnot ja kaikki riekkohavainnot vuosina 1995-1997 sekä tärkeimmät vesilintualueet

Liite 7. Metson, teeren ja pyyn parhaat elinympäristöt lähimmän 20 vuoden aikana

Petajaveden Erämiest r.y.
Petajaveden riistanhoitoyhdistys

Kuviolla erityiskohteita

Luonto- ja riistakohteiden inventointi

Inventoijat		Pvm	
Omistaja	Alue	Tila Rno	
Kuviotiedot			
Kuvion nro	Paikka tarkasti		Ala
Metsätyyppi	Keski-ikä (v)	Puustoa (m ³ /ha)	
Erityiset puut			
Kolopuut, lahoppuut, kelot (kpl)		Petolintujen pesäpuut (kpl)	
Hakomismännnyt (kpl)		Vanhat haavat (kpl)	
Aihkimännnyt (kpl)		Muut, mitä ?	
Erityismetsiköt			
Maisemakohteita (kpl)		Ala (ha)	Mitä ?
Kasvistollisia kohteita (kpl)		Ala (ha)	Mitä ?
Alikasvoskohteita (kpl)		Ala (ha)	Mitä ?
Lepikoita (kpl)		Ala (ha)	
Haavikoita (kpl)		Ala (ha)	
Muu, mikä ? (esim. metson soidin)			
Suot ja kosteikot			
Luonnontilaisia (tai lähes) kohteita (kpl)		Ala (ha)	
Kosteikkojen tyypit (esim. räme, korpi, neva)			
Ojitustilanne kohteissa (x)	Ei ojia	Reunaojia	Muu
Kosteikko on säilyttämisen arvoinen (x)			
Rannat			
Rantatyyppi (x)	Järvi	Lampi	Puro
Pituus (m)			
Rantojen ominaisuuksia ja erityispiirteitä			
Luolastot			
Kuviolla luolastoja (kpl)			
Riistaeläimet			
Havaitut riistaeläimet (laji, määrä, sukupuoli)			
Huomautuksia (esim. hirttivahinkoalueita (ha))			

Liite 2a. Kuvioittaiset erityiskohteet läntiseltä lohkolta (VI). Vain kuviot, joista on löytynyt jotakin huomionarvoista.

Kuvio Nro	Erityiset puut				Metsiköt ja maisemat					Rannat		Suot			Suosituksia
	koivu	haapa	leppä	aihimänty	muut	kasvust. kohde	alikasvos	lepikko	haavikko	maisema	muu	luonnontila	suotyyppi	ojitustilanne	
4											järvi/puro				
5										x	150 m, jä				
6										x	200 m, jä				
7															
16			x			x	x				400 m, pu				alikas. suon reunassa, säilyt.
17			x			x									
18										x	250 m, jä				
19										x	430 m, jä				
22								x							
24						jäkälä									kallion jäkälää suojeitava
26			x							x		ei luon. til.			tienvarren mäntyjä säilytet.
30										x		ei luon. til.			Mömmölampi, ei uusia oja
32											150 m, pu		rantaräme	veto-oja	
34						x									
37											130 m, pu				
38											100 m, pu				
39											320 m, pu				
40							x								
41											100 m, pu				
44											150 m, pu				
45											40 m, pu				
48											220 m, jä				
50						jäkälä			x						kumpareella maisema-arvoa
53											400 m, jä				
54											70 m, pu				
59										x	300 m, pu	ei luon. til.	räme	oja (vanha, uusi)	ei oja uusiin kohtiin
60										x	250 m, pu	lähes luon. til.	räme		ei ojituksia, ei hakkuita
62											330 m, jä				
63						x					60 m, jä				
64											150 m, jä				
66						jäkälä									jäkäläkallioilla maisema-arvoa
67						x					660 m, pu, jä				

Liite 2b. Kuvioittaiset erityiskohteet eteläiseltä lohkolta (VII). Vain kuviot, joista on löytynyt jotakin huomionarvoista.

Kuvio Nro	Erityiset puut				Metsiköt ja maisemat					Rannat		Suot			Suosituksia
	koivu	haapa	leppä	aihki- mänty	muut	kasvust. kohde	alikasvo s	lepikko	haavikko	maisema	muu	luonnontila	suotyyppi	ojitustilanne	
1										x		ei luon.til.	korpi	reunaoja (uusl)	ei kunnostusajlusta
2															
3															
4															
5															
6															
7												ei luon.til.	räme	reunaoja (uusl)	ei kunnostusajlusta
14				1						x					
16															
18 x															
20						leikk.					lyrkänne				säilyt. päätöshakkuuseen asil
22												ei luon. til.	raikkaräme	vanha oltus	säilytettävä, olat umpeen
23				10							x	ei luon. til.	raikkaräme	vanha oltus	ei kun.olt., ylis. sääst., vanha kapulatie
24										5		ei luon. til.	räme	vanha oltus	ei kunnostusajlusta, ylispuilla säästettävä
27						x									
28						x									
30															
31											50 m. pu				
32											800 m. pu				
34											50 m. pu				
35									x		100 m. pu				
36				5					x		400 m. pu				
37									x						
38									x						
43				3		leikk.			x						
45						leikk.									
46															
50 k				männly								lähes luon. til.	räme		ei kunnostusajlusta, ylispuilla säästettävä
52						leikk.			x						
53						leikk.			x						
55									x			luonnontil.	räme		suojeluun osana Teerilärvensuota
57	16					x					70 m. jä				
58											300 m. jä				
60				1							270 m. jä				
61 k									x						
64				x					x						kolvuja säästettävä
67									x			lähes luon. til.	räme		ei kunnostusajlusta, ylispuilla säästettävä
70									x						hieno kumpare
73				4 x											
75									x			ei luon. til.	räme	reunaoja (vanha)	läteään luonnonillaan
76 x									x			ei luon. til.	raikkaräme	reunaoja (vanha)	läteään luonnonillaan
83									x			luonnontil.	räme		läteään luonnonillaan
88									x			lähes luon. til.	räme	reunaoja (vanha)	ei kunnostusajlusta, ylispuilla säästettävä
89									x						lennarsikuusikko
96						leikk.			x						kallo
107				10											
110				10											
111				5					x						

[illegible]

167.8

Vierelä 1:

Viekonsa mi 1.

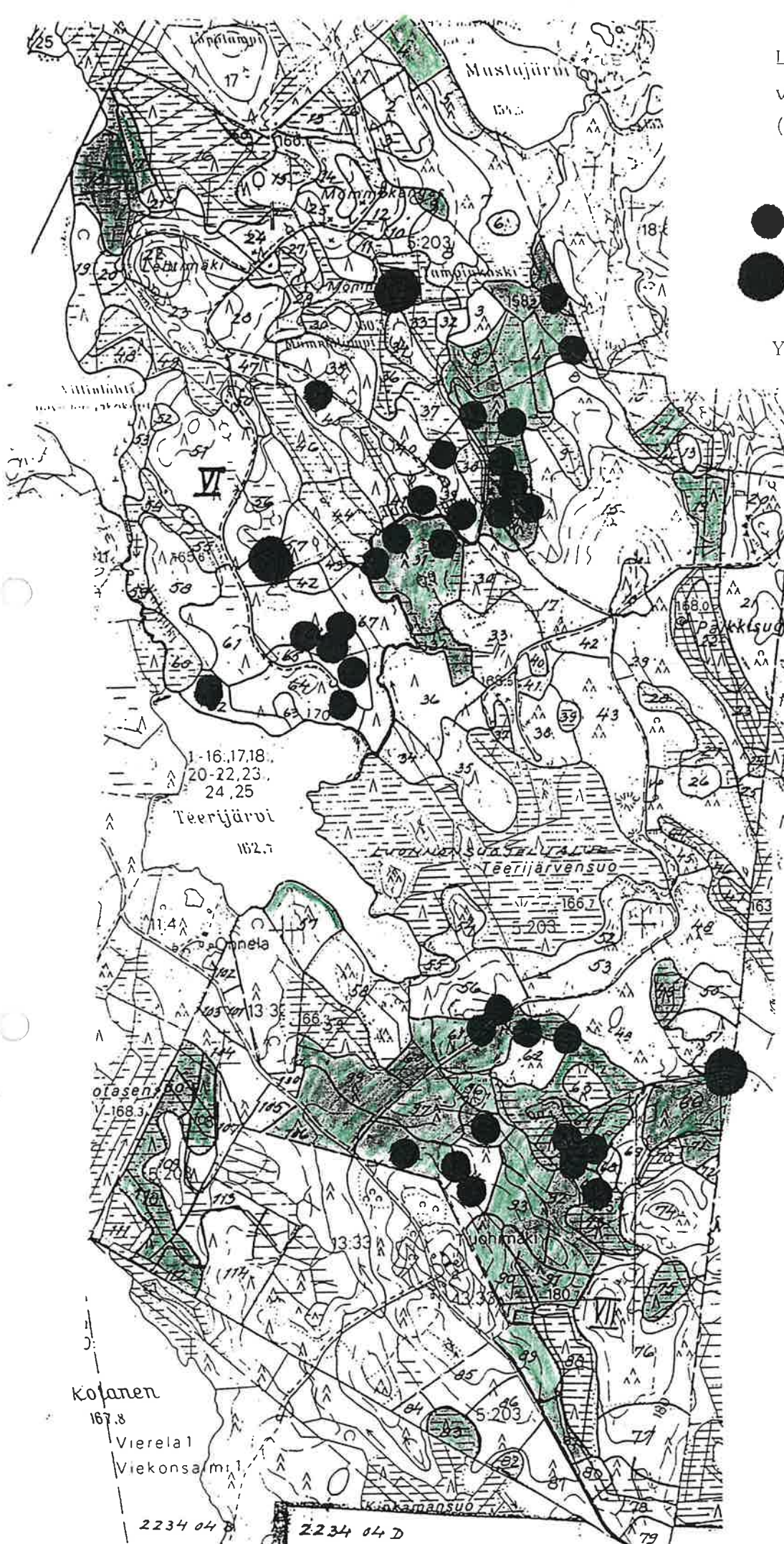
2234 04 8

2234 04 D

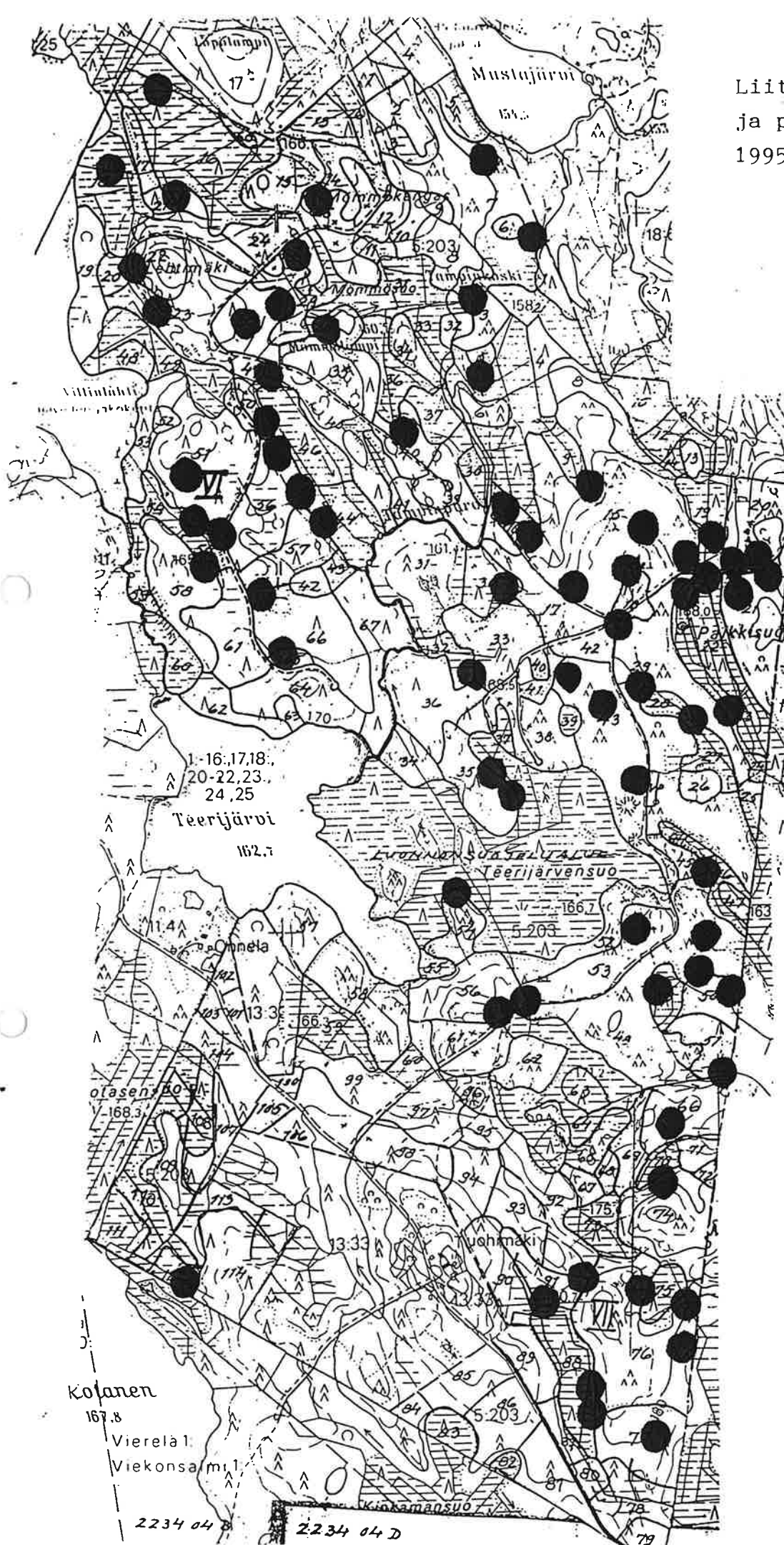
Liite 4. Metsohavainnot
vuosina 1995-1997
(kukot ja koppelot)

- yksi lintu
- poikue

Yli 50 vuotiaat metsät
vihreällä

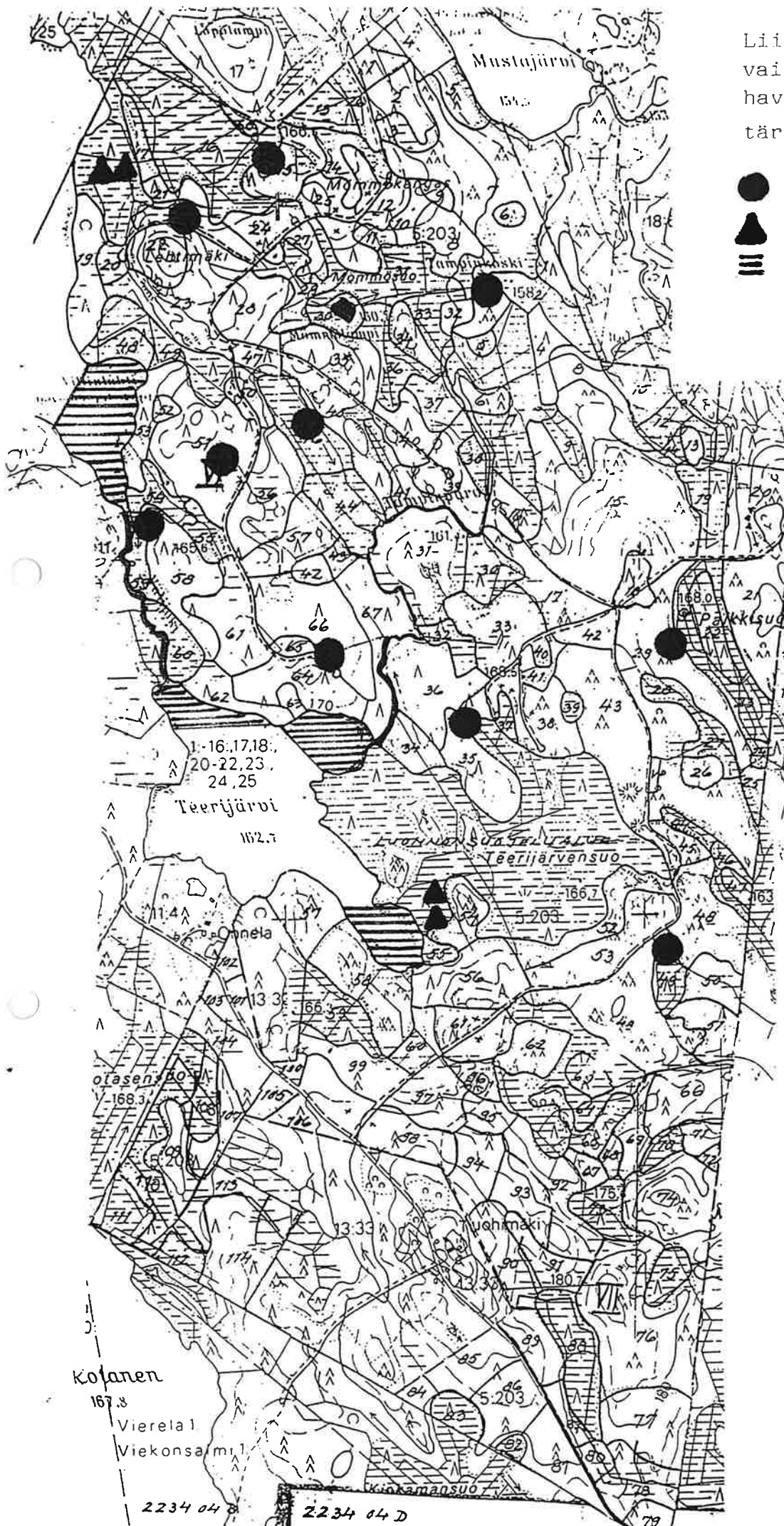

Liite 5. Teerien pesä-
ja poikuehavainnot vuosina
1995-1997

Liite 6. Pyyn poikueha-
vainnot ja kaikki riekko-
havainnot 1995-1997 sekä
tärkeimmät vesilintualueet

- pyypoikue
- ▲ riekkohavainto
- ≡ tärkeä vesilintualue

Liite 7. Metson, teeren ja
pyyn parhaat elinympäristöt
lähimmän 20 vuoden aikana.
Parhaat teerialueet viivoitettu

